Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 85 ◆ Четвер, 2 травня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

З ПЕРШОТРАВНЕМ ВАС, ДРУЗІ!

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

КИЇВ

НА ХРЕЩАТИКУ — трудящі столиці України і Київської області. Вони підтверджують свою причетність до радикальних змін у суспільстві глибокою вірою в силу народу, трудовими ділами, активним вирішенням соціальних питань. На транспарантах гасла: «Першотравень — день єднання, а не розбрату!», «Хай живе співробітництво, взаєморозуміння та злагода між народами», «Ні політичним амбіціям. Доля народу — важливіша».

Голова Верховної Ради Української РСР Л. М. Кравчук, член Політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК Компартії України С. І. Гуренко, народні депутати, члени уряду республіки покладають квіти до пам'ятника В. І. Леніну.

По святковому Хрещатику ідуть колони виробничих колективів, ветеранів, молоді.

Репортажі про святкування Першотравня на Україні читайте на 2-й і 3-й сторінках.

МОСКВА

НА ЗАКЛИК Московської федерації профспілок та Асоціації вільних профспілок МАККІП з раннього ранку збиралися в різних точках міста колони демонстрантів, щоб сказати рішуче «ні» безробіттю, спекуляції, зростанню цін, висловили солідарність з непростими нинішніми турботами мільйонів москвичів.

На головній трибуні Мавзолею — Президент СРСР М. С. Горбачов, Голова Верховної Ради країни А. І. Лук'янов. Запрошений сюди глава Російського парламенту Б. М. Єльцин опинився в ці дні далеко від Москви — у вируючому пристрастями Кузбасі, а голова Московської Ради Г. Х. Попов утримався від участі у мітингу, як він заявив, «з політичних міркувань».

Один за одним підходять до мікрофона голова ВКП В. Щербаков, токар заводу «Борец» П. Данілін, голова профкому Московського академічного театру сатири, народна артистка РРФСР О. Аросєва, голова АСП Б. Федоров, голова НФПР І. Клочков та інші. Їх виступи прямо перекликаються з лозунгами, що піднімаються над колонами. Звучать тривога і занепокоєння за майбутнє Союзу, права людини праці.

Учасники мітингу приймають резолюцію, в якій заявляється про підтримку Спільної заяви «десяти», готовність у складній економічній і політичній обстановці твердо стояти на позиціях захисту інтересів трудящих, добиватись від законодавчої і виконавчої влади енергійних дій, спрямованих на вихід з економічної кризи.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада Української РСР

◆

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

◆

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою — 446-60-22

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,

листів — 441-82-05, 441-29-61,

економіки — 441-88-07,

аграрний — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-69,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія — 441-84-00.

◆

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

◆

Індекс 60955

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

◆

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

Наступний номер газети вийде 6 травня.

ПЕРШОТРАВЕНЬ ОЧИМА

КИЇВ. Зранку думалося: що перенесуть — маніфестацію чи дощ? Перенесли — дощ, і я собі, як ота бабуся у Блока, мав нагоду побурчати, мовляв, скільки ж то краму пішло на лозунги? І, знову таки, цитуючи Блока, бурмотів: «Черный вечер, белый снег, идут двенадцать человек».

Ішло — не дванадцять, а, як завжди, багато.

Краму, мабуть, не вистачило.

Бо гасла несли на білій, блакитній, червоній і навіть на коричневій матерії. Одне з гасел винесене у заголовок. Про гасла варто писати окремо. Приміром: «Россия Ельцина падет, Россия Ленина восстанет!» Або: «Союз — моя Вітчизна, Україна — моя Батьківщина!» Воно, між іншим, отець і батько — однаково... Для Павлова було персональне неформальне гасло: «Не лізь у нашу кишеню!» — і те гасло спеціально розірвали, культурненько так розірвали, і оця культурність, мабуть, була головною ознакою першотравневої демонстрації. Враження таке, що всі райони трудящого Києва вийшли показати: не займайте нас, і ми вас не займемо!

Кажучи чесно, я гадав, що йду на останню першотравневу демонстрацію в Києві. Ні, це таки свято — люди бачать, скільки їх, які вони, чого вони варті і що означає громадянський мир у такому великому місті. Я собі подумав, що Першотравень у Києві повинен бути завжди. Тільки, можливо, без спецпідготовки — без отієї обов'язковості, коли виступають **простий** бригадир, **проста** колгоспниця з Вишгорода, **простий** перший секретар міськкому партії, **простий** функціонер незалежних профспілок і **простий** Герой Радянського Союзу. Хоча останній виступав від душі і, судячи з усього, не за писаним текстом. Це — дуже важливо. Уявіть собі: стоять на Хрещатику кількадесят тисяч чоловік, а їм читають по писаному! І найрозумніша серед тих тисяч, виявляється, «проста селянка», що промовляє чужий текст. Трохи — соромно, але загалом — нічого, якби усі наші маніфестації були отакі добропорядні, то громадянський мир Україні забезпечений.

Шкода лиш, що не пускали за традицією на Хрещатик **простих** перехожих. Оскільки не було цього разу трибун для запрошених, вільний прохід сприяв би масовості свята. А то, справді, «идут двенадцать человек...»

...О 10.55 дощ почався знову.

На площі Жовтневої революції почали міняти червоні й червоно-сині прапори на жовто-сині.

У динаміках почувся запорозький марш.

Промерзлі міліціонери весело заперебирали ногами.

Якийсь молодий чоловік поніс паралельно хвостові маніфестації портрет Щербицького — як він сам пояснив, «героя Першотравня 1986 року».

Йому ніхто не заважав.

Дощу — не вистачило. Він почався о 10.55 і скоро скінчився. На Хрещатик вступали нові колони.

Віталій ЖЕЖЕРА,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

□

КИЇВ. Дощ не остудив і політичний запал активістів і прихильників Руху, Української республіканської партії, «Зеленого світу», Товариства української мови імені Т. Шевченка «Просвіта» та інших організацій, що запланували відсвяткувати Першотравень по-своєму. Як задумали — так і зробили. От тільки вийшла та демонстрація альтернативною, а не в складі загальної колони киян.

Від Республіканського стадіону, вишикувавшись порайонно і заполонивши всю Червоноармійську вулицю, з жовто-блакитними прапорами, гаслами і власними партійно - організаційними «штандартами» демонстранти рушили на Хрещатик. Попереду представники шахтарських колективів несли величезний транспарант «Україні — волю!». За ними депутатське «каре»: М. Горинь, Л. Скорик, І. Драч, О. Ємець, І. Заєць, Д. Павличко, В. Філенко, Т. Стецьків, Ю. Костенко, заступник київського мера О. Мосіюк, керівники Руху, інші народні депутати різних рівнів.

Головне гасло маніфестації: «Єднаймося в боротьбі за суверенну Україну», але, як завжди на таких зібраннях, найбільше дісталося Компартії України. Не обійшли увагою і центр, «імперський уряд» В. Павлова, Союзний договір.

Продумали до тонкощів організатори й музичний супровід. Як тільки колона ступила на Хрещатик, змовкли мелодії попередників і залунали пісні січових стрільців, козацькі марші, народні наспіви. І диктори проголошували вже інші заклики.

Окрім свисту біля пам'ятників В. Леніну, обійшлося без ексцесів. Міліція не втручалася, та й приводів для цього на Хрещатику не було.

Однак далі, пройшовши трибуни, з яких, на жаль, альтернативну демонстрацію вітали тільки журналісти та просто цікаві, маніфестанти змінили свої плани. Не повернулися на запланований і санкціонований владою мітинг на площі Жовтневої революції, а повз музей Леніна рушили до Лук'янівської в'язниці вимагати негайного звільнення заарештованого депутата С. Хмари. Туди ж поїхали й підсилені наряди міліції. О 12.45 маніфестантів на площі ще не було. Не було й дозволеного мітингу...

А в самому «хвості» маніфестації йшов чоловік з прапором, зшитим з трьох трикутників — блакитного, жовтого і червоного, — із зіркою, серпом і молотом. А вінчався стяг тризубом. Журналісти жартували: «Бач, який «добренький» — нікого не образив». Але якщо розібратися, то, може, воно так і треба: всім разом однієї мети. Та, певно, цього нам рости і рости. Як, до речі, й до суверенітету України, проти якого на обох демонстраціях ніхто не заперечував, хоча й заклинали всі...

Володимир СКАЧКО.

□

ДОНЕЦЬК. На фоні стихаючої страйкової хвилі сьогорічне свято трудящих вдалося. На демонстрації в Дон ку, організованій міськ ом КПУ, не лунали офіційні промови, не було звичної атрибутики — високих трибун, суцільних огорож, патетичних рапортів, завірянь. Центральною вулицею міста пройшли ветерани війни і партії, нечисленні представники трудових колективів. Обмаль було лоді.

Зі словами вітання до учасників маніфестації звернулися перший секретар Донецького міськкому КПУ О. Болотов, другий секретар обкому Компартії України П. Симоненко, голова обласної організації Комітету захисту миру С. Некрасова, гість міста пан Херберт з Німеччини та інші.

А через півгодини поруч, на площі імені В. І. Леніна, почався мітинг, організований Донецькою міською Радою народних депутатів, під девізом: «За радикальні політич та економічні реформи». Ту ви-ступали не тільки представники опозиції, нових політичних партій, рухів, а й учасники маніфестації, яка щойно пройшла. Висловлювалися досить популярні точки зору. Часом гору брали емоції. І все ж таки в одному учасники мітингу були єдині: щоб вивести наше суспільство з глибокої кризи, слід керуватися не лише почуттями, а й здоровим глуздом. І доречно у зв'язку з цим пролунали слова депутата міської Ради, шахтаря з 20-річ-

НАШИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ

ним підземним стажем В. Колесникова: «Давайте залишатися кожний при своїй думці, але давайте й поважати один одного».

У другій половині дня в Центральному парку міста відбулися організовані профспілками масові народні гуляння.

Святкові заходи пройшли в Макіївці, Добропіллі, Краматорську, Дружківці, інших містах та селах області.

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

□

ЛУГАНСЬК. Поріділи тут звичайно, як і скрізь, колони демонстрантів, але беруть, як відомо, не числом. Натомість традиційного представництва «свідомого робітництва» на центральну вулицю Луганська вийшли нові громадські угруповання. Явно солідаризувався демократичний корпус. Уперше зібралися, щоб публічно заявити про своє існування, Рух, ТУМ, СНУМ, УРП та інші неформальні організації.

Жовто-сині стяги — символіка пробудженого прагнення до суверенітету — затріпотіли над страйкуючим Первомайськом. Власне, шахтарська демонстрація триває тут уже два місяці, і тільки завдяки розважливості українського уряду РРСКД прийняв рішення стати до роботи всім вугільним підприємствам Луганщини одразу після закінчення першотравневих свят.

Не до зовнішніх виявів солідарності «серпа і молота» й селянам. Весна запізнилася, і польові роботи не залишають часу для гучних слів. Треба сіяти кукурудзу і соняшник. Ці роботи терміновіші за формальні маніфестації. Як мовиться, всьому свій час.

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».

□

ТЕРНОПІЛЬ. Стою на принишклій центральній вулиці міста, де колись вирували першотравневі демонстрації, й гадаю: свято сьогодні чи ні? Річ у тому, що на календарний день 1 травня в обласній та міській Радах Тернополя різні погляди, а відтак були прийняті й різні документи.

Ще 25 квітня сесія міської Ради скасувала рішення міськвиконкому від 23 квітня про святкування 1 Травня і постановила вважати 1 і 2 травня робочими днями. А 29 квітня на засіданні облвиконкому було підтверджене рішення обласної Ради про те, що 1 і 2 травня є святковими днями. У цій ситуації міськком Комуністичної партії запропонував компромісний варіант: звернувся до керівників організацій з проханням надати можливість людям 1 і 2 травня працювати на садово-городніх ділянках, дачах тощо.

І все ж таки 80 відсотків виробничих колективів обласного центру, в тому числі флагмани місцевої промисловості, включили свої верстати. Завмерли тільки стріли будівельних кранів, затихли коридори навчальних закладів, окремих організацій та установ «на чолі» з облвиконкомом. Близько десятої години вітер доніс звуки сурм військового оркестру — то в місцевому гарнізоні розпочинався святковий ранок для воїнів.

Ось і полудень. У парках Національного відродження та імені Тараса Шевченка торговельники приготувалися пригощати тернополян смачними стравами. Та відпочиваючих мало, наче в будень. Ні мітингів, ні маївок. Місто — в робочій спецівці. Так празник сьогодні чи ні?..

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».

□

ЛЬВІВ. Львівщина була першою на Україні областю, яка почала суцільно відзначати релігійні свята і засумнівалася у доцільності політичних — роковин Жовтневої революції, Першотравня. Отож нині де-не-де майорять державні прапори Української РСР.

У Львові замість демонстрації відбувся мітинг біля Монумента Слави, що в парку культури і відпочинку імені Б. Хмельницького. Відкриваючи його, перший секретар Львівського міськкому Компартії України А. Мартинюк зазначив, що комуністи Львова, на жаль, не можуть покласти квіти до пам'ятника В. І. Леніну, оскільки його вже немає, натомість вони з великою радістю приймають делегацію з міста Ульяновська.

Виступ першого секретаря Львівського обкому Компартії України В. Секретарюка був сповнений оптимізму і впевненості у завтрашньому дні комуністів і всіх трудящих Львівщини. Він зазначив, що, незважаючи на прірву між комуністами і «так званими демократами», представниками 14 партій, які діють на Львівщині, усіх їх об'єднує одна мета: треба разом виходити з бідності, сідати за стіл переговорів.

Попри розбіжності у поглядах на свято, жителі Львівщини, які одягнули вчора святкове або ж робоче вбрання, анітрохи не сумніваються у солідарності трудящих усього світу, бо Львів отримує по лінії різноманітних громадських організацій Європи гуманітарну допомогу у вигляді медикаментів, продуктів, а також безплатних обідів для найбідніших. Перед святами інваліди, малозабезпечені сім'ї із вдячністю прийняли «забугорні» подарунки. Однак аплодувати такій міжнародній солідарності чомусь не хочеться. Заважає солоний клубок образи за великий, мужній і працьовитий народ, який сумнівається нині і в «правих», і в «лівих» гаслах. Усі надії — на землю-годувальницю та руки, які ще не розучилися працювати.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент «Голосу України».

□

КЛАПАЯ. Доля цього села пов'язана з хлібом. Носить воно ім'я Павла Клапая, колись убитого біля хлібної комори. І тепер село оточене пшеничним полем, люди дбають про щедру ниву. Врожайність зернових у місцевому радгоспі «Молода гвардія» сягає 40 центнерів з гектара.

Але від цього багатства жителям ні холодно, ні жарко — село згасає, достатку тут немає.

На вулиці жодного натяку на свято — ні прапорів, ні мітингу, ні піднесеного настрою. Кілька старих зібралися погомоніти біля магазину — центрального місця на єдиній сільській вулиці.

— З Першотравнем вас! — вітаюсь.

— Яке там...

І пішла розмова про сільські проблеми: газу немає, однісінький телефон — поламаний, водонапірна башта слабенька, медпункт часто закритий, нічим у лікарню дістатися, якщо хтось серйозно захворіє.

Усе це казали кому слід, але хіба їх ці біди по-справжньому хвилюють? Щоправда, є така людина — депутат сільської Ради Любов Іванівна Ожга. Та живеться їй несолодко: наказів багато, а коштів на соціальні проблеми — як кіт наплакав.

— Час не святкувати, а страйкувати, — сумно жартує негомінний дідусь.

Але страйку не буде. Після вихідного 16 працездатних селян — робітників другого відділка радгоспу знову сядуть у кузов автомашини з бортовим написом «Люди» і поїдуть на поле. Ниві байдуже: будень чи свято, кажуть у народі. Хліб потребує праці. Хоч, звичайно, не хлібом єдиним...

ІВАН КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсонська область.

Фоторепортаж
Олександра КЛИМЕНКА.

Леонід КРАВЧУК:
«ВІЗИТ У БАВАРІЮ БУВ ПЛОДОТВОРНИМ»

— Наш візит у Баварію був плодотворним, йому сприяла атмосфера довір'я і партнерства, яка виникла в результаті підписання пакету радянсько - німецьких договорів, покликаних остаточно завершити багаторічний процес післявоєнного врегулювання в Європі,— заявив Голова Верховної Ради Української РСР Л. М. Кравчук на прес-конференції, яка відбулася 30 квітня в Києві. Вона була присвячена підсумкам перебування делегації Верховної Ради України з 22 по 28 квітня в цій західнонімецькій землі.

Глава українського парламенту високо оцінив тверде прагнення керівництва Баварії усунути будь-які перепони на шляху до розвитку взаємовигідного співробітництва. Як приклад він навів такий факт: у нинішньому році баварський уряд передбачає асигнувати на навчання українських кадрів у центрі менеджменту понад 1 мільйон марок, що вдвічі більше порівняно з минулим роком. У ході візиту були зміцнені або вперше встановлені комерційні контакти з більш як 30 німецькими фірмами.

Л. М. Кравчук повідомив, що в червні в Києві відбудеться засідання Постійної українсько - баварської робочої комісії, в якому візьме участь міністр економіки з групою державних службовців та бізнесменів. На ньому буде підбито підсумки співробітництва за минулі півтора року і визначено нові конкретні заходи щодо його розширення. Передбачено також, що протягом травня—вересня Україну відвідають прем'єр-міністр, міністри охорони здоров'я, юстиції, культури і екології Баварії.

Л. М. Кравчук відповів на численні запитання журналістів.

кор. УКРІНФОРМ.

Звіт про прес-конференцію буде опубліковано у наступному номері.

ПЕРЕМОЖЦІ ТВОРЧИХ КОНКУРСІВ

Президія виконкому Спілки журналістів України, розглянувши подання комісії по нагородах, преміях і творчих конкурсах, назвала лауреатів премії імені Я. О. Галана за кращі публіцистичні роботи минулого року та «Золоте перо».

Серед лауреатів премії імені Я. О. Галана — власний кореспондент газети «Радянська Україна» по Вінницькій області Л. Т. Пастушенко, автор публіцистичних статей «Міфи і міфотворці», «Яничарність», «Ідоли та ідеали», «Чиї ми речники?».

Журналістську премію присуджено заступнику головного редактора «Робітничої газети» І. І. Фальку за памфлети «Не хитруйте, панове, віддайте подоброму!», «Позов Марусі Блаженної», «Моголи, моголи!..».

Премію присуджено старшому редакторові Головної редакції громадсько-політичного мовлення Українського радіо В. П. Рильській за цикл радіопередач «На теми дня».

У галузі хронікально-документального кіно лауреатами премії імені Я. О. Галана стали кінорежисер студії «Укркінохроніка» В. Г. Шкурін, А. А. Карась та кінооператор цієї студії В. І. Кріпченко за повнометражний документально-публіцистичний фільм «Страйк».

Преміями «Золоте перо» відзначені завідуючий відділом газети «Правда Украины» А. Є. Блінов, завідуючий відділом тернопільської молодіжної газети «Ровесник» М. В. Лисевич, завідуючий відділом сумської обласної газети «Ленінська правда» М. М. Петленко, власний кореспондент газети «Молодь України» в Москві В. Е. Портников, редактор володимир-волинської міськрайонної газети «Слово правди» Волинської області Ф. У. Самчук, публіцист Д. В. Табачник.

Президія виконкому Спілки журналістів України підбила підсумки республіканського конкурсу серед районних, міських і міськрайонних газет на тему «Наш сучасник».

Серед міських газет премію присуджено колективу редакції «Макеевский рабочий» (Донецька область).

Серед міськрайонних газет нагороджені роменська «Комуністичним шляхом» (Сумська область) та коростенська «Радянське Полісся» (Житомирська область).

Серед районних газет премії отримали тульчинська «Зоря комунізму» (Вінницька область), барська «Червоний промінь» (Вінницька область), міжгірська «Радянська Верховина» (Закарпатська область), новоазовська «Родное Приазовье» (Донецька область), лебединська «Життя Лебединщини» (Сумська область), липоводолинська «Ленінський прапор» (Сумська область), бучацька «Перемога» (Тернопільська область).

Персональну премію отримав заступник редактора котовської міськрайонної газети «Ленінський прапор» (Одеська область) А. Д. Ковальський.

Президія виконкому Спілки журналістів України підбила підсумки республіканського конкурсу «Чисті джерела братерства».

Серед редакцій міських, міськрайонних, районних та багатотиражних газет відзначені вінницька районна газета «Подільська зоря», ямпільська районна газета «Ямпільські вісті» (Вінницька область), міська газета «Енакиевский рабочий» (Донецька область).

До професійного свята працівників засобів масової інформації президія виконкому Спілки журналістів України підбила підсумки республіканського конкурсу на кращі твори серед студентів факультету журналістики Київського та Львівського державних університетів під девізом «Надія».

Кращими творчими доробками визнано публікації І. Федоріва — студента факультету журналістики Київського держуніверситету; І. Павлюка та Ю. Патиківського — студентів факультету журналістики Львівського держуніверситету.

Президія виконкому вирішила надалі іменні премії відмінити. Віднині буде конкурс на премії Спілки журналістів України.

Телеграфним рядком з Вінниці

ЯК ГУКНЕТЬСЯ...

Студенти вінницького педінституту імені М. Островського провели пікетування одного з навчальних корпусів з гаслами: «Слуги народу! Які стипендії ви нам сьогодні, такі пенсії ми вам через 20 років». Вони також наполягали на наданні Декларації про суверенітет конституційного статусу, відміні поста Президента СРСР.

ЄДИНА НАДІЯ — НА БОГА

У Стрижавському будинку-інтернаті для дітей з розумовими та фізичними вадами побували активісти Української автокефальної церкви і Православного Братства апостола Андрія Первозванного. Кожному малюкові вони вручили священний подарунок.

ЕВАКУАЦІЯ З НОВОЇ ШКОЛИ

відбулася у Станіславчику Жмеринського району: санепідстанцією виявлено у приміщенні запах отруйного газу — формальдегіду. Близько сотні малюків постраждали, частина з них госпіталізована. Причина — мастика, якою була вкрита підлога. А виготовив її Жмеринський бітумний завод. Решта учнів продовжує заняття у старому приміщенні.

РЕКОРДСМЕН СВИНСТВА

Ковалівський цукровий завод, спиртзавод, кальвадосний цех продовжують змагання у першості забруднення річки, що тече через місто Немирів. Спиртзавод зробив сильний хід і залишив суперників далеко позаду: розпочав будувати у зоні зелених насаджень неподалік від дендропарку - санаторію «Авангард» свинарник на 300 голів.

Павло СУКІВСЬКИЙ.

Фото Івана ПАРАДОВСЬКОГО.

Зверніть увагу

ІТАЛІЙЦІ НА УКРАЇНІ

Одразу ж з літака сеньйор Перейро, президент Італо-радянської торговельної палати, поїхав на зустріч із заступником голови українського уряду В. Урчукіним, де було укладено угоду про відкриття в Києві кореспондентського пункту ІРТП. Після чого в Торговельно-промисловій палаті Української РСР відбулася прес-конференція.

Про основні принципи міжнародної кооперації розповів не італійський бізнесмен, а генеральний директор хмельницького виробничого об'єднання «Катіон» В. Скоморохов: «Ніхто не прийде до нас, не запропонує свої послуги — потрібно самим наполегливо шукати зв'язків, виригатися на світовий ринок!»

Володимир Костянтинович знає, що говорить. Адже його фірма ще в 1990 році продала у ФРН мільйонного телевізора «Містраль» — Made in USSR». Він коштує значно дорожче аналогічної продукції відомої південнокорейської корпорації «Самсунг». І нічого. Беруть.

Тож і президент ІРТП на запитання про те, з яким урядом краще співробітничати — центральним чи республіканським, відповів: «Уряди нас не цікавлять — нас цікавлять конкретні підприємства. Головне, щоб керівники їх були знаючими, ініціативними людьми».

Проте генеральний директор ІРТП сеньйор Роккі як приклад неабияких досягнень співробітництва назвав аж... три спільних італо-українських підприємства (по Союзу їх сім). А потенціал наш (не кажемо вже про італійський) дозволяє мати їх набагато більше. І, здається, не безініціативність наших господарських керівників головна причина цього. Тут без чітко розробленого відповідного законодавства далеко не поїдеш. Чого вартий лише президентський Указ про валютні відрахування від 2 листопада 90-го року. Тож зараз вкрай необхідно розробляти і приймати пакет республіканських законів про зовнішньоекономічну діяльність, які б дозволили нашим підприємцям стати повноцінними суб'єктами світового ринку.

Італія ж завжди була одним з головних партнерів Радянського Союзу. Згадаймо хоча б ВАЗ, поставки обладнання для київського ВО «Хімволокно», які почалися ще в 1957 році.

— Але нині — інші часи,— наголосив генеральний директор ІРТП. — Дуже несприятливий момент для інвестицій — адже не всякий західний банк їх гарантуватиме. Тож на перший план виходить економічна діяльність на радянському ринку малих і середніх італійських фірм — саме вони становлять більшість із 420 членів нашої палати. Сьогодні потрібні мобільність, ризиковість — саме малі підприємства володіють такими якостями (до речі, 50 відсотків італійського національного продукту виробляють заводи, фабрики, кооперативи з кількістю працюючих до 100 чоловік у кожному). І саме з їх боку з'явилась нині нова хвиля цікавості до вашого ринку. Але цей процес вже не можна координувати з центру, тож у столиці України й відкривається кореспондентський пункт Італо-радянської торговельної палати, третій поза Москвою. І цей процес триватиме. У найближчих планах — відкриття в Чернігові спільного італо-японсько-американсько- радянського підприємства по виробництву автомобільних шин, які саме завдяки широкій кооперації перевершуватимуть за своїми експлуатаційними характеристиками продукцію відомих у всьому світі корпорацій «Гудїр» і «Мішлен». А частина прибутків — відповідно до вкладеного капіталу — залишатиметься на Україні.

Андрій БОЄЧКО,
Дмитро ДЕСЯТНИКОВ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».
Київ.

ЯК ПАРТКОМ СКАЖЕ,

або Яким хочуть бачити майбутній пам'ятник Кобзареві у Луганську

Репліка

Позаминулого року Товариство української мови ім. Тараса Шевченка, яке тільки викидало пагони в нашому місті, підняло голос, що негоже у півмільйонному обласному центрі не мати навіть погруддя великому Кобзареві! Це вже, коли на те пішло, справа честі не лише культурологічних організацій, а й нонсенс для місцевої влади. Але стукали, виявилось, у відчинені двері, за якими ще ніхто не мав певності: куди ж воно поверне, це національне відродження? Повернуло, як ми тепер знаємо, куди треба. «Бути по-вашому, — сказали тоді й у міськвиконкомі, — «прописуємо» товариша Шевченка у Луганську. Та на великий майдан не розраховуйте. А ось перед фасадом педінституту хоч завтра починайте роботу».

Парткому вузу й доручили «організаційні моменти». Десь там «порадили», хтось «порекомендував»... Словом визріло «мнение», що найбільше достойним автором є скульптор М. Йому і замовили кілька... альтернативних проектів майбутнього пам'ятника. Швидко і просто. Мовби й немає більше людей у місцевій організації Спілки художників УРСР. Наприклад, Івана Чумака — автора чудового пам'ятника Борису Грінченку в Олексіївці, перед яким і в мороз рука підсвідомо тягнеться зняти шапку.

Раз обійшовшись без колегіальності, не згадали про неї і потім, влаштувавши у вузькому колі «вибраних» розгляд «конкурсних» робіт. Після суто символічних дебатів порішили: ось цей варіант найбільш підходить. І за художнім рівнем, і за ідейним, і...

Копіювальнику, звісно, теж треба мати якийсь талант, аби рівно і пропорційно класти лінії, але другої душі, даруйте, в наслідуванні він не вдихне. Отож, мабуть, і поетові, коли б він побачив, у якому образі хочуть поставити його зустрічати студентів перед входом до інституту, то навряд чи захотілося б виглядати йому серед молодих людей такою пригніченою і підстаркуватою бідолахою.

Ну, а ті, кого не запросили до участі в творчому журі, продовжують збирати кошти на недешеву справу. Відкрило рахунок місцеве товариство української мови ім. Т. Шевченка «Просвіта», дістають з кишень пожмакані карбованці безхатні демократи та студенти, перерахувала гонорар одного номера обласна «молодіжка», дає благодійні концерти заслужений артист України Володимир Калашников. Обов'язки, словом, розподілилися самі по собі. Хоча, в принципі, це вже не головне. Стояв би пам'ятник!

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».
Луганськ.

Шок-вернісаж

НАВКРУГ РИНКУ

Це треба вміти пережити!

У Дніпропетровську працювала чергова сесія обласної Ради. Слухали звіт виконкому про забезпечення збалансованого розвитку області, і під той звіт розгорнули виставку товарів ширвжитку, виготовлених місцевими підприємствами. Чи можна отак ранити людей? Тут було все — як п'ять років тому: сантехніка, побутові прилади для дому. Для дітей і підлітків — що хочете. Одяг та взуття — є що вибрати. Усього не перераховуватиму, шкодуючи ваші нерви. А депутати реагували по-різному. Одні втішалися, інші гнівалися, треті наївно запитували: коли усе це з'явиться у продажу? А екскурсоводи від підприємств не приховували сумної реальності: на виставку нашкребли, а на більше катма сировини й матеріалів. Як на мене, це була не стільки виставка, скільки атракціон з шоковим розрахунком: депутатам давно пора по-новому братися за справи в області. Інакше добра чекати марно, а всі оці експонати перекочують до музею. До речі, одного простого предмета я тут так і не знайшов. Це те, про що мій знайомий поет Костянтин Чернишов недавно написав: «...закрути погусарски усы. Я латаю, сопя и потея, В безнадежном усердье трусы. Словно грустная память застоя, Мое сердце тревожат они: Было десять, потом стало трое, А теперь вот остались одни...».

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

Новини з усієї України

А БАНКИ — УМОВНІ!

Одеса. Нинішній прихід з Атлантики до Одеського морського торговельного порту рибопромислової бази «Восток» приніс не тільки радість зустрічей її працівникам із своїми рідними та близькими, а й надію всім одеситам. Екіпажі добувних суден та самої бази й цього разу працювали не в півсили, напружене виробниче завдання виконали, виготовивши понад 35 мільйонів умовних банок різноманітних консервів.

Частина продукції партіями доставлялася в нашу країну раніше, протягом тривалого промислового рейсу. Але й тепер у трюмах бази є близько 13 мільйонів банок. Одесити сподіваються, що найближчими днями значна частка консервів надійде в міські магазини.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

КРОВІ!

Ровно. Якщо раніше щомісяця на обласну станцію переливання крові приходило до 300 чоловік, то сьогодні — лише кілька десятків. Медики реанімаційних відділень, пологових будинків, хірурги забили на сполох.

Дивна ситуація вимальовується: здавачів молока, м'яса, лікарських рослин якось заохочують, донорів — забули. На обіди їм відпускається 61 копійка (для платних) та 1 карбованець 40 копійок (для безплатних). Були випадки, що їх карали, наче за прогул, в день здачі крові, якщо вони не виходили на роботу. Варто сказати і про те, що сьогодні донорам непросто роздобути нормальні калорійні продукти, неможливо купити потрібні ліки. У Дубнівському та Костопільському районах намагаються розв'язати проблему з допомогою підприємств. Чому б обласні не використати цей досвід?

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».

НОВИЙ РОДИЧ ГАРБУЗОВИЙ

Херсонська область. Кавбуз — так вчені інституту молекулярної біології і генетики АН УРСР назвали виведений ними гібрид. Цього року він з'явиться на ланах колгоспу «Червоний Сиваш» Генічеського району. Планова врожайність кавбузу значно вища, ніж у його родичів — 500—700 центнерів з гектара, він успадкував від кавуна високий вміст фруктози, не втративши високих поживних якостей гарбуза. Це добрий корм для тварин, хоча може зацікавити і любителів домашнього консервування.

Володимир ГРИГОРЕНКО,
журналіст.

ГАЗУЄМО — БУДУЄМО

Ужгород. 700-квартирний житловий масив та нова школа на 960 місць будуть зведені у південній частині міста будівельниками Чехо-Словаччини. За останні сім років вони подарували дах над головою 2200 сім'ям ужгородців. Відгуки — найкращі. Слід додати, що будівництво нового мікрорайону здійснюється в рахунок компенсації за поставки природного газу з СРСР.

Сергій ВАСИЛЕНКО.

Я

Це питан... уваги розш... Хмельницьк... Керівники ... обласних ... виконкомів ... нізмів пр... кризі. Якщо ... засіданні ... Гусельнико... струювати ...

П

Рядки ... старовинах... ком, зафі... текарської ... ша аптека... долі ... чя, а... став стари... зуміло: бл... тека ця б... З нею по... династії н... мецької р... якої лише ... різних гал... уки.

Після р... загубився, ... втрачено ... на перетв... комуналку ... бралося Р...

Т... років том... будиночка...

З нагоо... всіх на... хетних ... ють на... Факт, н... рями, ... буття, — ... любові. ... лювання ... незахищ... лоченим ... ходять ... інформ... ди кіль...

МІ

Харк... кінчує... кого о... раїни ... більш... ласті, ...

увагу

А УКРАЇНІ

юдьми».
льний дирек-
ор Роккі як
их досягнень
назвав аж...
тало-українсь-
а (по Союзу
нціал наш (не
італійський)
Їх набагато
ться, не без-
наших госпо-
рівників го-
цього. Тут без
ного відповід-
тва далеко не
вартий лише
Указ про ва-
ння від 2 лис-
року. Тож
необхідно
приймати па-
анських за-
внішньоеконо-
, які б дозво-
приємцям ста-
и суб'єктами

жди була од-
партнерів Ра-
у. Згадаймо
ставки облад-
івського ВО
які почалися

— інші ча-
генеральний
— Дуже не-
мент для ін-
е не всякий
х гарантува-
перший план
мічна діяль-

ність на радянському ринку малих і середніх італійських фірм — саме вони становлять більшість із 420 членів нашої палати. Сьогодні потрібні мобільність, ризиковість — саме малі підприємства володіють такими якостями (до речі, 50 відсотків італійського національного продукту виробляють заводи, фабрики, кооперативи з кількістю працюючих до 100 чоловік у кожному). І саме з їх боку з'явилась нині нова хвиля цікавості до вашого ринку. Але цей процес вже не можна координувати з центру, тож у столиці України й відкривається кореспондентський пункт Італо-радянської торговельної палати, третій поза Москвою. І цей процес триватиме. У найближчих планах — відкриття в Чернігові спільного італо-японсько-американсько-радянського підприємства по виробництву автомобільних шин, які саме завдяки широкій кооперації перевершуватимуть за своїми експлуатаційними характеристиками продукцію відомих у всьому світі корпорацій «Гудїр» і «Мішлен». А частина прибутків — відповідно до вкладеного капіталу — залишатиметься на Україні.

Андрій БОЄЧКО,
Дмитро ДЕСЯТНИКОВ,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».
Київ.

ОМ СКАЖЕ,

пам'ятник Кобзареві у Луганську

ому і замови-
льтернативних
нього пам'ят-
просто. Мов-
ьше людей у
зації Спілки
СР. Наприк-
ака — автора
тника Борису
ексіїівці, пе-
роз рука під-
ся зняти шап-

лись без ко-
згадали про
ищтувавши у
«вибраних»
рсних» робіт.
олічних деба-
ь цей варіант
дить. І за ху-
і за ідейним,

у, звісно,
якийсь та-
і пропорцій-
, але другої
в наслідуван-
не. Отож, ма-

буть, і поетові, коли б він побачив, у якому образі хочуть поставити його зустрічати студентів перед входом до інституту, то навряд чи захотілося б виглядати йому серед молодих людей такою пригніченою і підстаркуватою бідолахою.

Ну, а ті, кого не запросили до участі в творчому журі, продовжують збирати кошти на недешеву справу. Відкрило рахунок місцеве товариство української мови ім. Т. Шевченка «Просвіта», дістають з кишень пожмакані карбованці безхатні демократи та студенти, перерахувала гонорар одного номера обласна «молодіжка», дає благодійні концерти заслужений артист України Володимир Калашников. Обов'язки, словом, розподілилися самі по собі. Хоча, в принципі, це вже не головне. Стояв би пам'ятник!

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».
Луганськ.

онісаж

Г РИНКУ

о-різному. Од-
ші гнівалися,
питували: коли
у продажу? А
д підприємств
сумної реаль-
ку нашкребли,
ма сировини й
а мене, це бу-
иставка, скіль-
шоковим роз-
атам давно по-
ратися за спра-
Інакше добра
всі оці експо-
ть до музею.
простого пред-

мета я тут так і не знайшов. Це те, про що мій знайомий поет Костянтин Чернишов недавно написав: «...закрути по-гусарски усы. Я латаю, сопя и потея, В безнадежном усердье трусы. Словно грустная память застоя, Мое сердце тревожат они: Было десять, потом стало трое, А теперь вот остались одни...».

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

Новини з усієї України

А БАНКИ — УМОВНІ!

Одеса. Нинішній прихід з Атлантики до Одеського морського торговельного порту рибопромислової бази «Восток» приніс не тільки радість зустрічей її працівників із своїми рідними та близькими, а й надію всім одеситам. Екіпажі добувних суден та самої бази й цього разу працювали не в півсили, напружене виробниче завдання виконали, виготовивши понад 35 мільйонів умовних банок різноманітних консервів.

Частина продукції партіями доставлялася в нашу країну раніше, протягом тривалого промислового рейсу. Але й тепер у трюмах бази є близько 13 мільйонів банок. Одесити сподіваються, що найближчими днями значна частка консервів надійде в міські магазини.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

КРОВІ!

Ровно. Якщо раніше щомісяця на обласну станцію переливання крові приходило до 300 чоловік, то сьогодні — лише кілька десятків. Медики реанімаційних відділень, пологових будинків, хірурги забили на сполох.

Дивна ситуація вимальовується: здавачів молока, м'яса, лікарських рослин якось заохочують, донорів — забули. На обіди їм відпускається 61 копійка (для платних) та 1 карбованець 40 копійок (для безплатних). Були випадки, що їх карали, наче за прогул, в день здачі крові, якщо вони не виходили на роботу. Варто сказати і про те, що сьогодні донорам непросто роздобути нормальні калорійні продукти, неможливо купити потрібні ліки. У Дубнівському та Костопільському районах намагаються розв'язати проблему з допомогою підприємств. Чому б облраді не використати цей досвід?

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».

НОВИЙ РОДИЧ ГАРБУЗОВИЙ

Херсонська область. Кавбуз — так вчені інституту молекулярної біології і генетики АН УРСР назвали виведений ними гібрид. Цього року він з'явиться на ланах колгоспу «Червоний Сиваш» Генічеського району. Планова врожайність кавбузу значно вища, ніж у його родичів — 500—700 центнерів з гектара, він успадкував від кавуна високий вміст фруктози, не втративши високих поживних якостей гарбуза. Це добрий корм для тварин, хоча може зацікавити і любителів домашнього консервування.

Володимир ГРИГОРЕНКО,
журналіст.

ГАЗУЄМО — БУДУЄМО

Ужгород. 700-квартирний житловий масив та нова школа на 960 місць будуть зведені у південній частині міста будівельниками Чехо-Словаччини. За останні сім років вони подарували дах над головою 2200 сім'ям ужгородців. Відгуки — найкращі. Слід додати, що будівництво нового мікрорайону здійснюється в рахунок компенсації за поставки природного газу з СРСР.

Сергій ВАСИЛЕНКО.

Життя Рад

ЯК ЗУПИНИТИ КРИЗУ?

Це питання стояло в центрі уваги розширеного засідання Хмельницького облвиконкому. Керівники відділів та управлінь, обласних організацій, раймськвиконкомів вели пошук механізмів протидії наростаючій кризі. Якщо центр, зазначав на засіданні голова облради Є. Гусельников, не здатний сконструювати життєву ринкову економіку, то за це повинна енергійно взятися сама Україна. Для цього є і наукові, і практичні сили.

Щодо стабілізації становища в області, то на перший план була поставлена вимога значного підвищення трудової дисципліни, продуктивності праці, налагодження прямих зв'язків, різкого збільшення товарів народного споживання, організації товарної біржі тощо. Значну увагу приділено й проблемам агропромислового комплексу.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Хмельницький.

ПРОВІЗОРИ НА ПОДОЛІ

Архів

Рядки щорічника «Київська старовина», позначені 1728 роком, зафіксували початок аптекарської справи у місті. Перша аптека проіснувала на Подолі [illegible] середини [illegible] сторіччя, а [illegible] тім пере[illegible]. Тісним став старий будинок. Це й зрозуміло: близько ста років аптека ця була єдиною в Києві. З нею пов'язана доля відомої династії науковців Бунге — німецької родини, представники якої лишили помітний слід у різних галузях вітчизняної науки.

Після революції слід сім'ї загубився, до аптеки було втрачено інтерес. Її приміщення перетворилося ще на одну комуналку. Згодом сюди перебралося РБУ...

Т[illegible] не віриться, [illegible] кілька років тому на місці чепурного будиночка по вулиці Лівера, 7 була... велика яма. Коли б не британська фірма «Фемтек», яка допомогла з реставрацією, може, й нині ця яма муляла б очі жителям Подолу — хіба мало в Києві ям? До англійців приєдналися й наші спеціалісти. Наукове товариство фармацевтів України за свої кошти придбало чимало експонатів для майбутнього музею, студенти й шанувальники старовини вийшли з лопатами на земляні роботи...

У грудні 1988 року аптека-музей відкрила свої двері киянам та гостям міста. Експонати розповідають про розвиток фармацевтики. Тут же — фрагменти літописів, чудотворні ікони Києво-Печерського монастиря. В хаті знахарки вам розкажуть про традиції народної медицини. У кабінеті алхіміка XIX століття можна побачити воскову фігуру самого Георга Бунге за письмовим столом, а в різьблених шафах — пляшечки, бронзові терези, колби із загадковими речовинами.

Аптека незвичайна, а з ліками тут, як і скрізь. Тому й за вхід треба платити. Ніби й недорого — всього 40 копійок, але й такі гроші потрібні, щоб матеріально підтримати історичну пам'ятку.

Максим М'ЯКЕНЬКИЙ,
студент факультету журналістики Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка.

На знімку: інтер'єр аптеки-музею.

Фото Сергія П'ЯТЕРИКОВА.

Прес-бюро

МАЄМО ЧЕСТЬ!

З нагоди Дня преси вітаємо всіх наших дописувачів, шляхетних мисливців, котрі полюють на невловимого птаха Факт, невтомно бродять чагарями, пустошами й болотами буття, — не з обов'язку, а з любові. Вони виходять на полювання часом беззбройні й незахищені ліцензією з позолоченим написом «Преса», виходять не заради виторгу на інформаційному ринку, а заради кількох рядків на потребу читача. Маємо за честь згадати сьогодні їхні імена: Л. Титаренко (Верхньодніпровськ), С. Романенко (Ужгород), В. Божок, П. Пулінець (Чернігівщина), М. Талалай (Черкаси), Ю. Чепурнов (Луганськ), В. Бондаренко (Цюрупинськ), В. Дробишев (Ровно), І. Шкварко, М. Косий (Харків), Г. Шевченко (Житомир), М. Доліба (Тернопільщина), В. Петренко (Суми), Г. Кривець (Херсон), П. Суківський (Вінниччина), С. Запорожан (Кіровоград), Л. Дендюк (Ровно), Н. Пакулько, П. Маліш (Хмельницький), М. Білик, Г. Ракоїд, Ю. Шевчук, В. Якубенко, О. Шилко, І. Петров, С. Дмитриченко, С. П'ятериков, М. Сачко, Л. Засєда, А. Охрімович, В. Прохоренко, В. Пушкарьов, М. Лук'янчук, В. Конавченко (Київ та Київщина).

Хай пера ваші будуть щасливими!

Відділ інформації «Голосу України».

МИ З ВАМИ, ЧОРНОБИЛЬЦІ!

Харків. Цим закликом закінчується відозва Харківського обкому Компартії України до 5-ї річниці чорнобильської трагедії. Нині в області майже 60 тисяч ліквідаторів та колишніх мешканців пекельної зони. З них близько 1,5 тисячі — інваліди. За п'ять років померло 204 чоловіка, більшість — люди до 40 літ. Обком закликав усіх комуністів, народних депутатів наполегливо виконувати закони УРСР про пільги чорнобильцям.

Іван ШКВАРКО.

ВИ

Дві світли
Щеглов та М
з Ровенсько
гового льнян
повзялися п
робітниць ль
робництва. П
ній автомат,
няти ділиль
працю опера
легшити.

Винахід пр
багато що п
тріскотливо,
здебільшого
вийшло з в
тівських умі
кричали «ур
проза: пошу
трі б виготов
заводу, що
дослідний зр

Знайшли зр

ХАЙ

Це своєрід
ло заголовк
ті газети «К
очевидно, її
Українська г
ки що вихо
мовою) для
снована нещ
ринках — ш
теріалів для
перші кроки
формує псих
несменів. П
ринки реклам
посереднико
шукає робот

На газетни
палося стіль
дукції, що р

ГОЛОС України

Життя Рад

…К ЗУПИНИТИ КРИЗУ?

…стояло в центрі
…еного засідання
…о облвиконкому.
…ділів та управлінь,
…нізацій, райміськ-
…ели пошук меха-
…дії наростаючій
…ентр, зазначав на
…ва облради Є.
…не здатний скон-
…иттєву ринкову

економіку, то за це повинна енергійно взятися сама Україна. Для цього є і наукові, і практичні сили.

Щодо стабілізації становища в області, то на перший план була поставлена вимога значного підвищення трудової дисципліни, продуктивності праці, налагодження прямих зв'язків, різкого збільшення товарів народного споживання, організації товарної біржі тощо. Значну увагу приділено й проблемам агропромислового комплексу.

Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Хмельницький.

…РОВІЗОРИ НА ПОДОЛІ

Архів

…чника «Київська
…означені 1728 ро-
…али початок ап-
…рави у місті. Пер-
…існувала на По-
…дині … сторіч-
…пере… Тісним
…динок. Це й зро-
…ко ста років ап-
…єдиною в Києві.
…на доля відомої
…ців Бунге — ні-
…ни, представники
…помітний слід у
… вітчизняної на-

…юції слід сім'ї
… аптеки було
…ес. Її приміщен-
…ося ще на одну
…дом сюди пере-

…иться, … кілька
… місці Чепурного
…вулиці Лівера, 7

була... велика яма. Коли б не британська фірма «Фемтек», яка допомогла з реставрацією, може, й нині ця яма муляла б очі жителям Подолу — хіба мало в Києві ям? До англійців приєдналися й наші спеціалісти. Наукове товариство фармацевтів України за свої кошти придбало чимало експонатів для майбутнього музею, студенти й шанувальники старовини вийшли з лопатами на земляні роботи...

У грудні 1988 року аптека-музей відкрила свої двері киянам та гостям міста. Експонати розповідають про розвиток фармацевтики. Тут же — фрагменти літописів, чудотворні ікони Києво-Печерського монастиря. В хаті знахарки вам розкажуть про традиції народної медицини. У кабінеті алхіміка XIX століття можна побачити воскову фігуру самого Георга Бунге за письмовим столом, а в різьблених шафах — пляшечки, бронзові терези, колби із загадковими речовинами.

Аптека незвичайна, а з ліками тут, як і скрізь. Тому й за вхід треба платити. Ніби й недорого — всього 40 копійок, але й такі гроші потрібні, щоб матеріально підтримати історичну пам'ятку.

Максим М'ЯКЕНЬКИЙ,
студент факультету журналістики Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка.

На знімку: інтер'єр аптеки-музею.

Фото Сергія П'ЯТЕРИКОВА.

Прес-бюро

…МАЄМО ЧЕСТЬ!

… преси вітаємо
…писувачів, шля-
…ів, котрі полю-
…вимого птаха
… бродять чага-
…ми й болотами
… обов'язку, а з
…иходять на по-
… беззбройні й
…ензією з позо-
…м «Преса», ви-
…ди виторгу на
… ринку, а зара-
…ків на потребу

читача. Маємо за честь згадати сьогодні їхні імена: Л. Титаренко (Верхньодніпровськ), С. Романенко (Ужгород), В. Божок, П. Пулінець (Чернігівщина), М. Талалай (Черкаси), Ю. Чепурнов (Луганськ), В. Бондаренко (Цюрупинськ), В. Дробишев (Ровно), І. Шкварко, М. Косий (Харків), Г. Шевченко (Житомир), М. Доліба (Тернопільщина), В. Петренко (Суми), Г. Кривець (Херсон), Я. Суківський (Вінниччина), С. Запорожан (Кіровоград), Л. Дендюк (Ровно), Н. Пакулько, П. Маліш (Хмельницький), М. Білик, Г. Ракоїд, Ю. Шевчук, В. Якубенко, О. Шилко, І. Петров, С. Дмитриченко, С. П'ятериков, М. Сачко, Л. Засєда, А. Охрімович, В. Прохоренко, В. Пушкарьов, М. Лук'янчук, В. Конавченко (Київ та Київщина).

Хай пера ваші будуть щасливими!

Відділ інформації «Голосу України».

…З ВАМИ, ЧОРНОБИЛЬЦІ!

… закликом за
…озва Харківсь-
…омпартії Ук-
…річниці чорно-
…дії. Нині в об-
…0 тисяч лікві-

даторів та колишніх мешканців пекельної зони. З них близько 1,5 тисячі — інваліди. За п'ять років померло 204 чоловіка, більшість — люди до 40 літ. Обком закликав усіх комуністів, народних депутатів наполегливо виконувати закони УРСР про пільги чорнобильцям.

Іван ШКВАРКО.

Це ж треба...

ВИНАЙШЛИ... ЕКСПОНАТ

Дві світлих голови — Юрій Щеглов та Микола Сидорук — з Ровенського виробничо-торгового льняного об'єднання заповзялися полегшити працю робітниць льоночесального виробництва. Придумали справжній автомат, який може заміняти дільниць волокна, а працю оператора значно полегшити.

Винахід припав на часи, коли багато що починалося гучно й тріскотливо, а закінчувалося здебільшого нічим. Так само вийшло з винаходом комбінатівських умільців. Спочатку всі кричали «ура!». Потім пішла проза: пошуки проектантів, котрі б виготовили креслення, та заводу, що взявся б зробити дослідний зразок...

Знайшли зрештою і те, і друге, і все інше. За довгі роки справа просунулася так успішно, що навіть виготовили дослідний зразок автомата. Поставили його, як експонат, на всезагальні оглядини. Зацікавлених виявилося чимало.

Чому ж не впроваджують? Та хіба в умовах багатоступінчастої безвідповідальності можна почути хоч якусь відповідь?

Японський підприємець таких спеціалістів, як Юрій Щеглов та Микола Сидорук, вочевидь на руках носив би.

Та як далеко від Ровно до Японії! І до Москви далеко. І до рідного Києва також...

Раїса КОРСАК,
редактор багатотиражки «Текстильник».
Ровно.

Мал. Сергія БОБОРИКІНА.

Нові видання

ХАЙ ЖИВЕ СВОБОДА ДІЛА!

Це своєрідне гасло, що стало заголовком передової статті газети «Контракт», № 3, є, очевидно, її творчим девізом. Українська газета (до речі, поки що виходить російською мовою) для ділових людей заснована нещодавно. На її сторінках — широкий спектр матеріалів для тих, хто робить перші кроки до ринку. Газета формує психологію наших бізнесменів. Пропонує свої сторінки рекламі. І вже виступає посередником між тими, хто шукає роботу та найманцями.

На газетний ринок нині висипалося стільки друкованої продукції, що розмови про гострий дефіцит паперу здаються дотепним жартом. Чи не свідчить цей факт про незнищенність духу підприємництва? Якщо це справді так, то й «Контракт» — одне з видань, яке роблять люди ділові, ініціативні. Можливо, у майбутньому редакція газети стане інформаційним штабом українських бізнесменів. Принаймні, цього хотілося б побажати колегам-журналістам. А для безпосереднього контакту з «Контрактом» — його адреса: 252001, Київ-1, Хрещатик, 4. АПН — «Контракт». Телефон: 268-72-29.

Людмила КОРОЛЬ.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Пригоди

У ДВОРІ — СЕРЙОЗНИЙ ГУСАК

На подвір'ї Любові й Анатолія Шахрайчуків, у селі Великий Житин, повно всілякої живності: кури і курчата, гуси й гусенята, а поміж них — голуби й горобці, і все це пищить, квокче, цвірінькає, кукурікає, гелгоче. З оркестру вирізняється дужий бас Барса, красивого й розумного пса з породи вівчарок. Його паспорт — на воротях «Обережно! У дворі...» Що означають такі застереження, нам добре відомо, тому й обходимо десятою дорогою. А от тамтешньому гусакові страх невідомий, хоч він, напевне, бачив грізну табличку на воротях, бо щодня виводить своє сімейство на моріжок. Оце недавно Барс мав необережність розгавкатися на гусакових подруг, той негайно кинувся на захист і завдав Барсові такого прочухана, що господар насилу одчепив пса од войовничого гусака. Либонь, доведеться міняти табличку на воротях.

Щойно Любов Павлівна забрала з інкубатора, куди здавала гусячі яйця, гусенят. «Чудова висиджуваність!» — порадували її. Усе вірно: якщо є «справжній мужчина» — порядок буде в усьому.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Ровенська область.

КОНІ НЕ ВИННІ?

У селі Джулинка Бершадського району чоловік орав город, узявши для того двоє коней з місцевого колгоспу імені Котовського. Леміш натрапив на боєприпас часів війни. Стався вибух. Коні-котовці загинули, орач тільки втратив свідомість. Хвалити б долю чоловікові, а ближнім радіти. Але через кілька днів колгосп поставив вимогу: плати за коней, адже ти їх брав просто так, не виписуючи наряду. Коні, між іншим, коштують 5 тисяч карбованців. А втім, кажуть, конфлікт таки владнався мирно.

Валерій ЛАЗАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Вінницька область.

ПОГОДА

2 та 3 травня на Україні передбачаються часом невеликі опади. Вітер північно-західний, з переходом на південний, 5—10 метрів за секунду. 3 травня в Карпатах пориви 15—20 метрів за секунду. Температура сьогодні вночі 11—16 градусів тепла. Вдень 14—20 градусів тепла.

По Києву та області сьогодні вдень місцями невеликий короткочасний дощ, вітер північно-західний, 5—10 метрів за секунду. Температура 11—16 градусів тепла.

СВОБОДА СЛОВА, АЛЕ З УМОВОЮ

Точка зору

Деякі міркування про статтю 48 Конституції УРСР напередодні Дня преси

Дочка підступно вбитого президента Сполучених Штатів Америки Джона Кеннеді написала цікаву книгу «В наш захист», в якій досліджує основи конституційного ладу країни. Однією з головних засад, вважає Каролін Кеннеді, є Білль про права, який серед інших привілеїв людини утверджує свободу слова.

Історичним фоном дослідження згаданої праці є процес об'єднання окремих американських штатів у могутню і сильну країну. Нагадаємо, що після революції 1776 року вільні штати прийняли власні конституції. Через п'ять років було ратифіковано статті Конфедерації, які підкреслювали, що штати повністю зберігають свій «суверенітет, свободу та незалежність». За центральним урядом залишилося вузьке коло політичних і економічних можливостей.

Однак ще через шість років, зібравшись в Філадельфії, делегати штатів, які мали створити нову Конституцію, дійшли думки про необхідність сильного Центру з широкими функціями. Не всі, щоправда, поділяли її, цю думку, і, зрештою, після тривалої та гострої дискусії було прийнято компромісне рішення у вигляді десяти поправок до Конституції, які і склали загальновідомий Білль про права. З плином часу цей історичний документ поповнювався новими положеннями, але існує і сьогодні, забезпечуючи кожного громадянина США повним правовим захистом. У тому числі і свободою слова—як головним чинником у вільному і цивілізованому обміні думок, і, таким чином, інформацією.

З цього приводу деякі міркування. По-перше, про схожість «історичного моменту». Чи не переживаємо ми сьогодні такий переломний час? До Білля про права народ Сполучених Штатів Америки прийшов через відторгнення рабства і монархічного режиму європейської метрополії. Ми до відомого «квітневого курсу» прийшли через тоталітарний сталінський режим гноблення та його апофеоз — застійне болото загального морального падіння. Схожий, по-друге, і «перехідний період» пошуків створення єдиної державної структури. Наявні і такі політичні атрибути, як суверенітет окремих штатів, їх бажання мати якомога більше незалежності. Відомо, що в американській історії була і громадянська війна, і, нарешті, поправки до Конституції, які утворили Білль про права.

Якщо звернутися до цього документа, видно, з якою напруженістю і життєдайною силою з'являлося кожне його положення. Десять поправок до Конституції мали забезпечити не тільки права людини у США, а і створити необхідні умови до подальшого розвитку суспільства. Проводячи далі історичну паралель, зазначимо, що діяльність парламенту України не торкнулася, на жаль, цього неоціненного досвіду. І не тому, мабуть, що про нього ніхто нічого не знав. Україна, віднайшовши сили і мужність у прийнятті Декларації про державний суверенітет, потрапила, як і інші республіки, у подвійні тенета існуючої Системи. З одного боку, залежність від розвитку подій в центрі, з другого — повна невизначеність внутрішнього устрою.

Почнемо з останнього. З адміністративного поділу. Він, як відомо, був закладений і випестуваний саме з огляду на жорстку централізацію будь-якої влади. Врешті-решт, на вершину піраміди було зведено обкомівське монопартійне крісло. Після «свіжих вітрів перебудови» та епохи суцільної гласності нам відкрилося все неподобство такого устрою. Хоча, правди ніде діти, цей устрій у різних його проявах існує і сьогодні і, здається, не збирається зникати з історичної авансцени. Отож, виникає запитання: чи спроможні ми, маючи таку внутрішню «кристалічну решітку», створювати щось нове і достойне?

Як з'ясувалося, стереотипи політичного мислення мають свій гатунок. Він позначений традиційним, скажемо так, підходом до вирішення болючих історичних питань.

Яких саме? А ось яких.

Коли «батьки-засновники» створювали Сполучені Штати на безмежних просторах Американського континенту, вони перш за все, мабуть, запитали себе: а що це буде? І відповіли: якщо йдемо від монархії, то має бути не що інше, як республіка. Отже, треба мати Конституцію.

Нам створювати Конституцію не треба було. Ми її вже мали. Інша справа — яку?

На сьогодні всі радянські республіки прийняли декларації про свій державний суверенітет. «Парад суверенітетів», як назвав цей процес Президент, чомусь не завершився прийняттям Центральної декларації про суверенітет СРСР. Чому? Може, тому, що на цей суверенітет ніхто не зазіхав і, здається, не зазіхає. Але щоб ввійти рівноправно в сучасну історичну епоху, мабуть, треба буде все-таки з чогось почати. Чи то на рівні існуючого Союзу, чи то на рівні суверенної республіки.

Треба, очевидно, почати все ж таки з Конституції. Втрачені роки тому і вважатимемо втраченими, що і досі не знаємо — що це таке буде, наша держава? Якщо монархія, то це вже було; якщо республіка, то, наважусь сказати, такого ще не було.

І ось чому. Республіканське правління передбачає скрізь і всюди альтернативу. Щоб було з чого вибирати. Вибирати те, що краще. Тоталітарна система, як чорт ладану, боїться такого вибору. Він їй не потрібен вже тому, що, куди не кинь, а, дозволяєш іншу думку, дозволяєш і іншу людину. А раптом вона не така, як треба?

Отож республіка. А що головне в республіці? Права людини. Яка і є головною ланкою державного устрою. Не адміністративний поділ, не різного гатунку комітети або ради — людина! Її права повинні бути непохитними. Тільки тоді це буде правова держава. Тобто те, про що ми всі сьогодні мріємо.

Не маючи можливості аналізувати весь морально-етичний обсяг існуючої Конституції УРСР, звернемо увагу бодай на одну статтю — про свободу слова. Вибір цей не випадковий. Адже свобода обміну думками і є тією головною умовою, за якої тільки і можливе творення будь-чого. Одна думка мертва, бо немає іншої.

Свобода слова в американському Біллі про права, при всій можливій рівності положень цього документа, в морально-етичному плані перебуває на чільному місці. І це зрозуміло. Навіть наша стопроцентна гласність — ще не свобода слова. Хоча б тому, що не є конституційним продуктом. Щось схоже на свободу слова, але ще не свобода слова. Можливо, якась початкова форма, ембріон.

На підтвердження думки можна навести відповідні положення знову ж таки Конституції УРСР, де немає жодного слова про таку норму, як гласність. Однак це не завадило нам не тільки використовувати цей «безправний» агіт-термін, але і будувати на ньому політичні та інші відносини. «Суперечить гласності», «завдяки гласності»... А що таке гласність?

Здається, є в цьому якийсь присмак історичного нашого провалу, коли громадяни вільної країни, як вважається, вільні у волевиявленні, користуються не свободою слова, дарованою конституційними привілеями, а лише сурогатом свободи слова — гласністю. Так і напрошується сказати: гласність — це свобода слова крізь шпарку.

Звідси запитання: чи маємо право мати не «гласність», а свободу слова? Керуючись статтею 48 Конституції УРСР, кожний громадянин нашої республіки має таке право, але...

Ось у цьому «але» і вся справа. Так, право на свободу слова громадянин має, але це право тільки тоді право, коли воно на користь «соціалістичному суспільству».

Низка трагічно безвихідних запитань виникає зразу ж. Хто має визначати цю «користь»? На які засади вона спирається? І що таке взагалі «соціалістичне суспільство», коли йдемо до ринку з його атрибутикою найманої робочої сили, приватної власності та конкуренції?

Риторика має одну істотну перевагу. Як до неї не звертайся, а немов об стінку горохом. Скільки таких запитань не став, відповіді немає. Бо немає головного — чіткого визначення прав людини, яка живе серед людей.

Якщо йдеться про свободу слова, то принагідно було б засвідчити, що маємо на увазі. В конкретних умовах і на даному історичному відрізку. Це треба зробити не тільки для того, щоб змінити або витіснити згадувану вже 48-у статтю Конституції УРСР, а скоріше з причин, які змушують до неї звертатися. Бо чи не є пустою робота творення нових законів (навіть гуманних і справедливих), якщо вони з'являються на тлі невизначеності, політичного та юридичного безправ'я?

Історія з'ясує всі не відомі нам сьогодні чинники тих чи інших подій. І навіть одностайність, з якою депутати прийняли Декларацію про державний суверенітет України, має свій морально-етичний підмурок. Можливо, настане час і буде прийнято Конституцію цієї держави. А потім і Документ з печаткою, що на пізньолатинській мові означає «Білль про права». Документ, який без обмовок гарантуватиме вільним громадянам вільної держави їх свободи. І перш за все — свободу слова.

Говорячи про цей документ, маємо на увазі перш за все, що діятиме він на підставі Конституції України і утверджуватиме за громадянами республіки право шукати, одержувати і поширювати інформацію будь-якими засобами, незалежно від державних кордонів. Вважаючи, що будівництво правової держави в Україні можливе лише за умови реальної свободи слова.

Верховна Рада Української РСР чи інший законодавчий орган в такому разі проголосить свободу слова як невід'ємне право громадян.

Свобода слова означає право висловлювати думки і погляди в будь-яких формах, включаючи засоби масової інформації.

Свобода слова як гарант демократичних засад суспільства поширюється на всі засоби спілкування громадян.

Свобода слова не підлягає скасуванню в будь-яких нормативних актах, перегляду щодо заміни на будь-яке поняття чи тлумачення.

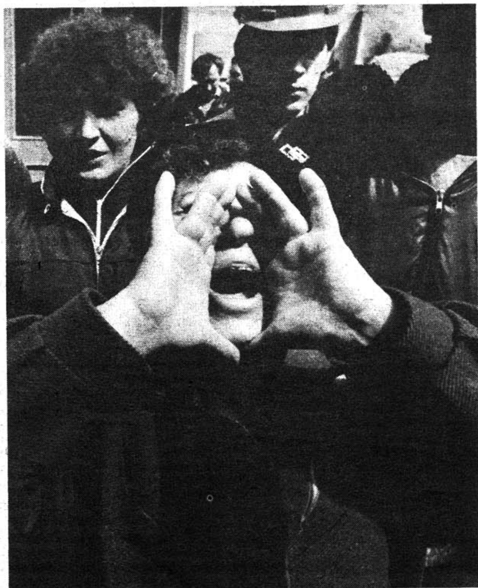
Свобода слова спрямована на утвердження інтересів усіх верств суспільства. Використання свободи слова для пропаганди війни, расизму, національної і релігійної нетерпимості, людоненависництва, здійснення кримінальних дій, а також закликів до насильницького повалення або зміни існуючого конституційного ладу неприпустиме.

Свобода слова забезпечується державою в порядку, передбаченому чинним законодавством.

Звісно, можливе й інше тлумачення такого важливого права людини, як свобода слова. Однак, читаючи книгу Каролін Кеннеді, де йдеться про дію такого документа в житті, мимоволі заздриш суспільству, яке спромоглося на нього і керується ним. Як заздриш людині, яка має не тільки обов'язки перед державою, а й свої невід'ємні права.

Леонід САМОЙЛЕНКО.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

5 травня—День преси

П'яте травня — професійне свято журналістів, позаштатних і громадських кореспондентів. Сьогодні, напередодні цього свята, ми хотіли б подякувати нашим численним авторам листів, котрі пишуть за велінням серця, за покликом душі.

За квітень до редакції надійшло 1200 листів, а з початку року—11700.

Одні листи ми надрукували на нашій сторінці «З пошти редакції», інші — у добірках «Коротко з листів», «З пошти відділу».

Всі, хто написав нам, стали співтворцями нашої газети, адже ваші листи служать для нас невичерпним джерелом урізноманітнення тематики сторінок газети.

Наша газета молода і нам ще рано відзначати когось з найактивніших авторів.

Тому усіх вас ми заносимо до наших активних дописувачів і з нагоди Дня преси щиро вітаємо з цим святом.

Бажаємо вам щастя, доброго здоров'я, гарного настрою!

Колектив редакції.

ЦУР МЕНЕ, «ЧУЧХЕ»

Нещодавно прослухав передачу по радіо, де говорилося про існування якоїсь організації «Чучхе». Ідеї, які вона сповідує, дуже вразили мене. Та невже ж це знову поворот до старих часів? Лячно робиться, коли подумаєш. Ось що я хотів би сказати з цього приводу.

Так звані послідовники Кім Ір Сена ставлять за мету побудову комунізму шляхом світової революції.

А як це вони розуміють світову революцію? Чи, бува, не шляхом ядерної війни? Скільки років ми жили у страху перед холодною війною. А тепер що, знову озброюватися до зубів, віддаючи останню сорочку? А проти кого? Ага, це, мабуть, проти отих «імперіалістів-паразитів, які нещадно експлуатують робітника». Так там люди вже давно забули, що таке бідність (на жаль, про нас цього не скажеш). Їм, бачте, захотілося диктатури пролетаріату. Це що, знов хтось комусь буде диктувати свою волю? Зразу видно «демократів на широку ногу».

Почув, що ця організація невелика. Дай Боже, щоб вона і не стала більшою, бо вже дуже хочеться пожити без диктатури, революцій, озброєнь, переломних етапів, перебудов і тому подібного. Пам'ятаймо, що у нас є Україна, за яку так часто забуваємо.

О. ВОЛОШИН.

Лозова Харківської області.

Радіокомерсанти чи радіодиверсанти?

Ідучи в ногу з часом, працівники Павлоградського радіо швидко зорієнтувалися у попиті. Щоб слухачі звертали увагу на повідомлення, їх роблять, перекриваючи передачі з Києва. Звичайно, хто зверне увагу на повідомлення комунгоспу чи управління торгівлі, «роботу» яких бачимо і неозброєним оком, якщо передача вийде у певно визначений час. А от коли перервати «Історію запорозьких козаків», «А ми до вас в ранковий час», «Від суботи до суботи»... Зовсім інше діло!

27 березня пішли ще далі: коли почалася сесія Верховної Ради України, в трансляцію вклинилось «сообщение Павлоградского радио». Уявіть собі обивателя і його відчуття: Голову Верховної Ради України, який говорить українською мовою, перебиває «местный русскоязычный бас». Як бачите, у Павлограді відкрито виявляють неповагу не тільки до Закону про мови, а й до Верховної Ради України.

В. ГУДЗЕНКО.

Павлоград Дніпропетровської області.

Від редакції. Ми думаємо, що проблема, яку порушив у своєму листі В. Гудзенко, стосується не тільки Павлограда, а й інших регіонів республіки. Та насамперед хотіли б отримати відповідь від голови Дніпропетровського облтелерадіокомітету В. Петренка та від тих товаришів, які представляють Радянську владу у Павлограді.

ЗУПИНИСЬ, МИТТЄВІСТЬ!

Що ж найцікавіше увічнити з сьогодення! Нелегко вибрати нашому фотокореспонденту. Втім і дорослим, досвідченим не так просто нині.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

ІСТИНА В ОСТАННІЙ ІНСТАНЦІЇ

Радянські журналісти завжди відрізнялися від своїх співбратів по перу в інших країнах: підручні партії, її слуги і помічники, вони повинні були відображати тільки офіційну точку зору і аж ніяк не протилежну. На жаль, над таким своїм принизливим статусом у суспільстві якщо хто й замислювався, то це рідко знаходило якийсь публічний резонанс.

Дозована проблемність, санкціонована критика і безмежний дифірамбізм публікацій — цього достатньо було для радянського читача, який попри все вірив у газету, йшов до неї, шукаючи там істину в останній інстанції. Та й це навряд чи могло втішати — там, де не спрацьовують закони, шукають захисту у газети.

Перебудова відкрила шляхи перш за все гласності. Журналісти раптом відчули себе мало не головними дійовими особами у всіх процесах, які відбуваються в країні. Проте після п'янких перемог, коли писати можна про все, прийшла тверезість: виявляється, перший переляк минув, а критика — це зовсім не боляче і нікому нічим не загрожує...

І все ж, хай не радіють бюрократи, чинодрали, політичні інтригани: поки живий хоч один журналіст — спокою їм не буде. А молодих, бойовитих, у кого почуття справедливості — найголовніший з принципів, тільки з Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка щороку виходить сто — для газет, радіо, телебачення.

Напередодні Дня радянської преси наш кореспондент зустрівся з доктором історичних наук, професором-політологом, членом Міжнаціональної асоціації політичного та детективного роману, публіцистом, деканом факультету журналістики Анатолієм Захаровичем МОСКАЛЕНКОМ.

— Анатолію Захаровичу, чи легко зараз навчати студентів? Та ще й таких специфічних, як майбутніх журналістів...

— Так, студент нині і справді інший. Зараз уже йдеш не в аудиторію, а в клітку до студентів. Сьогодні зовсім недостатньо, як раніше, перегорнути перед лекцією старі конспекти, чи нагадати щось напівзабуте з класиків, бо це щоразу складний і відповідальний екзамен. Що, скажу відверто, змушує триматися у формі.

— Студентство сьогодні — чи не найбільш політизована частина населення. Як ви сприймаєте цей факт?

— Спокійно. Студенти факультету журналістики, думаю, входять до усіх мислимих і немислимих партій, що, однак, не заважає їм і навчатися, і друкуватися в газетах, і співробітничати на радіо і телебаченні.

— Студенти — народ уїдливий. А ви маєте чимало підручників, виданих у застійні часи. Вам не доводиться, скажемо так: мати з цим проблем?

— Ви, мабуть хочете запитати, чи не доводиться мені переглядати власні погляди? Я чув, як на подібне запитання відповідав перший секретар Подільського райкому партії Києва, народний депутат УРСР Іван Салій: тільки дурні їх не переглядають. Зараз іде жорстка переоцінка цінностей. І в мене також.

Я не соромлюся сказати студентам: ось цей розділ з мого підручника пропустіть як застарілий, чи не актуальний. Навіть у точних науках настають зміни, а в журналістиці це відбувається повсякчас.

— Які це зміни?

— Насамперед комп'ютеризація навчального процесу. Адже рано чи пізно, а сучасна техніка з'явиться і в радянських засобах масової інформації. Буквально сьогодні на вченій раді було вирішено впровадити спеціальний курс економіки, який незабаром стане нормативним. Його читатимуть викладачі економічного факультету. Це необхідно, адже ми вступаємо в ринкові відносини.

— І все ж, якщо скласти всі необхідні якості для сучасного журналіста, то якими б ви, декан факультету журналістики, хотіли б бачити своїх випускників?

— Інтелігентними людьми, лицарями без страху, готовими стати на захист соціальної справедливості. Журналістська професія, я вважаю, найдемократичніша професія, дає їм таку можливість.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Наш прес-клуб

ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

Вашінгтон і Москва наблизилися до врегулювання розбіжностей щодо виконання Радянським Союзом своїх обов'язків, які випливають з укладеного 22 країнами історичного договору про скорочення звичайних озброєнь в Європі, що відкриває шлях до його ратифікації. Таке врегулювання усуває всі причини, з яких відкладалося підписання чергової угоди з СРСР щодо ядерних озброєнь. Прагнення до компромісу та усунення розбіжностей — обнадійлива прикмета в радянсько-американських взаємовідносинах.

«Нью-Йорк таймс» (США).

* * *

Радянські консерватори та радикальні шахтарі посилюють тиск на Михайла Горбачова, утворюючи широкий фронт, що складається з протиборствуючих політичних сил, але які спільні у закликах до відставки керівника Кремля.

«Вашінгтон пост» (США).

* * *

Існує величезна проблема — Радянський Союз, щодо якого експерти з міграції населення, починаючи з минулого літа, роблять найфантастичніші припущення. Вони підігріваються і радянською пропагандою певного напряму. Але є наявною суперечність між нерішучим прагненням Заходу добитися лібералізації законодавства щодо виїзду з СРСР та бажанням уникнути напливу радянських «туристів», які не мають коштів.

«Монд» (Франція).

* * *

Ніколи ще за шість років правління М. Горбачова ознаки розпаду політичної влади не були настільки очевидними, як у минулі дні. З одного боку, страйки та демонстрації проти реформи цін, яка є безглуздою без проведення приватизації, можливий крах союзного бюджету через небажання республік робити в нього свій внесок, триваюча війна законів. А з другого боку, Б. Єльцин, який зміцнив свої позиції і якого, судячи з усього, у червні буде обрано президентом Росії. Країна наближається до небезпечної межі, коли вже ніхто не питатиме про конкретну програму. Мова буде йти тільки про одне: ліквідацію старих структур.

«Вельт» (ФРН).

ЧИ БУВ ЖЮЛЬ ВЕРН МАФІОЗО?

Відтепер — не таємно

Зараз, коли синім полум'ям догоряє авторитет футбольної зірки Дієго Марадони, широкі кола громадськості знову звернули увагу на проблему наркотиків. Тим більш, що причин для цього (окрім походеньок аргентінського форварда) — більш ніж досить. Зокрема, надбанням зарубіжної преси стають дедалі нові подробиці секретного плану південноамериканських «наркобаронів» і сіцилійської мафії: «привчити» Європу до кокаїну, збагативши цією отрутою меню місцевих наркоманів (які раніше задовольнялися героїном).

Операцію, судячи з усього, підготовлено солідно й на її здійснення витрат не шкодують. Минулого серпня колумбійська секретна служба та Інтерпол підготували спільну доповідь, промовисто названу: «Кокаїн — наркотик року в Європі». «Європейці, — вказують спеціалісти,— звикли вважати вилучення шести кілограмів кокаїну величезною подією. Нині вони спостерігають вантажі вагою в одну або дві тонни і запитують: як цей кокаїн міг сюди потрапити?»

Запитання, прямо скажемо, риторичне. Адже Західна Європа являє собою суцільне океанське узбережжя, ідеально пристосоване для вивантаження наркотиків; у кожному великому місті — потужний аеропорт, куди приземлюються літаки з Південної Америки; до того ж, слід врахувати й вигадливість наркомафії у винайденні засобів транспортування «білої смерті», що раз у раз ставить митників у безпомічне становище.

Наркобізнес недарма спрямовує кокаїнову зливу на Старий світ: у штаб-квартирах заокеанської й місцевої мафії стратегів не бракує. Зокрема, враховується те, що в Західній Європі невдовзі офіційно зникнуть кордони (й митниці), що ціна кокаїну тут набагато вища, ніж у світі Новому, що процес інтеграції (рано чи пізно) зачепить і Європу в цілому, що бюрократія інертна навіть у смертельному, здавалося б, двобої з наркотиками. (Журнал «Тайм» з цього приводу пише: «Офіційні особи у Східній Європі і в Радянському Союзі пояснюють, що тоді, як вони мають справу із зростаючою проблемою героїну з південного заходу Азії й наркотиками місцевого виробництва, кокаїн не є поширеним, зокрема через свою дорожнечу»).

Так, це — сьогодні. Але за умов різкого зростання соціальних стресів, плюс появи величезних сум «вільних» грошей у населення (зокрема — і потенціальних наркоманів), чи виправданий подібний олімпійський спокій? Аж ніяк. У зв'язку з кокаїновою експансією «Тайм» попереджає: невдовзі «щойно емансиповані народи Центральної та Східної Європи, плюс Радянський Союз, мають бути готові до того, щоб одного чудового дня скуштувати цього забороненого плода вільного ринку».

Поки ми благодентствуємо, битва на континенті розгортається за всіма правилами воєнної стратегії. Як стало відомо, два роки тому сумної слави «Медельїнський картель» колумбійських «наркобаронів» уклав з італійською мафією широкомасштабну угоду. Згідно з нею, «високі сторони, які домовляються», розпочали спільний бізнес: у Європі розповсюджується південноамериканський кокаїн, а в Новому світі — героїн, вироблений у підпільних лабораторіях на Сіцилії.

Не дрімають і власті. «Злочинці вже створили об'єднану Європу, — заявляють в Інтерполі. — Ми не можемо залишатися позаду. Тим більш, що варто нам заарештувати дванадцятьох наркомафіозі, як тут же з'являються двадцять чотири нових, які готові зайняти їхнє місце».

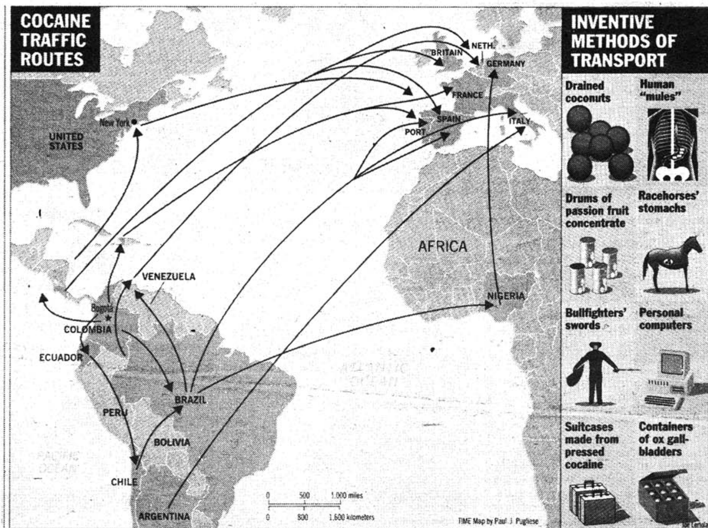
Отже, розробляються заходи щодо створення загальноєвропейської антинаркотичної розвідувальної служби, а законодавці вже передбачили змінені валютні правила: після 1993 року, коли відбудеться фактичне об'єднання Європи, в усіх тамтешніх банках будь-який новий рахунок на суму, більшу за 18500 доларів, реєструватиметься окремо (аби не дати банкам змогу «відмивати» зароблену на наркотиках валюту).

Суворо каратиметься й будь-яка діяльність, пов'язана не тільки з наркотиками як продуктом, а й з їх пропагандою. У зв'язку з такою практикою варто звернутися до деяких історичних фактів, які нині наводяться зарубіжною пресою. Зокрема, все той самий журнал «Тайм» уїдливо зауважує, що європейцям, мовляв, якщо й слід скаржитися, то, насамперед, на себе самих: адже, хоча наркотичні властивості листя коки стали відомі конкістадорові Пізарро від інків ще сотні років тому, екстракт кокаїну вперше виготовив у 1860 році австрійський фармацевт Альберт Німанн; хвалу тонізуючим властивостям кокаїну проспівав (у спеціальній монографії!) Зігмунд Фрейд; з того, що вино, одним з компонентів якого була кокаїнова есенція, «охоплює організм вогнем», радів Анатоль Франс; у захваті від цього напою був Жюль Верн (втім, так само, як і британська королева Вікторія). Тож не дивно, що згодом з'явилася безліч подібних напоїв (та й у перших партіях «кока-коли» був присутній екстракт кокаїну).

Звичайно, легко кепкувати з Жюля Верна, який навіть за всієї його багатющої уяви не зміг передбачити жахливі наслідки для людства від кокаїнового «кайфу».

Але те, що для великого фантаста було майбуттям, для нас стало реальністю. І кожний день бездіяльного споглядання за тим, як розгортається «кокаїнова навала»,— це дедалі нові трагедії, нові жертви, нові смерті.

Володимир САВЦОВ.

На знімку з журналу «Тайм»: ліворуч — карта трансокеанських «кокаїнових» маршрутів; праворуч — приклади винахідливості торговців кокаїном: наркотик транспортується в кокосових горіхах, організмі людей — так званих «мулів», упаковках фруктових концентратів, шлунках скакових коней, шпагах тореадорів, персональних комп'ютерах, лікувальних засобах, з пресованого кокаїну виготовляються чемодани.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Олександр БІЛИК — заступник головного редактора
Анатолій ГОРЛОВ — заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ — член-кореспондент АН УРСР
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
Леонід САМОЙЛЕНКО — заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО — заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
Віталій СУДДЯ — відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Заступник редактора — Олександр Білик.
Черговий редактор — Яків Гальченко.
Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.
Випусковий — Леонід Клюско.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Антоніна Сильверстова, Людмила Нєсена, Любов Станачич, Людмила Терещук.
Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Будникова, Марія Солодюк, Ольга Яценко, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти: Віктор Процун, Раїса Гринюк.

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Індекс 60955.
Тираж 166.300.
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 03150851.